

10.8. Vi opfordrer aktørerne inden for den økonomiske politik — regeringerne, ECB, Kommissionen, arbejdsmarkedets partnere — til med udgangspunkt i ovenstående analyse og henstillinger at udvikle koordinationen inden for den

økonomiske politik i EU, så man kan opnå den fulde effekt på vækst og beskæftigelse ud fra de gode forudsætninger, som ØMU'en har skabt.

Bruxelles, den 1. marts 2001.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »De overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2000«

(2001/C 139/14)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 13. juli 2000 under henvisning til forretningsordenens artikel 23, stk. 3, at afgive udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som udpegede Heinz Putzhammer til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. februar 2001.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 379. plenarforsamling af 28. februar-1. marts 2001, mødet den 1. marts 2001, følgende udtalelse med 81 stemmer for, 1 stemme imod og 1 hverken for eller imod.

1. Indledning: De overordnede økonomisk-politiske retningslinjers voksende betydning for EU

1.1. Det Økonomiske og Sociale Udvalg anerkender, at medlemsstaternes og Fællesskabets overordnede økonomisk-politiske retningslinjer er af principiel og helt afgørende betydning for en vækst- og stabilitetsorienteret økonomisk politik inden for Den Europæiske Union, hvis mål er at genskabe fuld beskæftigelse samtidig med at der sikres prisstabilitet og social samhørighed. Der er skabt en klar forbindelse mellem de temaer, der behandles i de overordnede retningslinjer, og de tre parallelle beskæftigelsesprocesser (Luxembourg, Cardiff og Köln).

1.2. Retningslinjerne har fået ekstra vægt som følge af Rådets rapport om samordning af den økonomiske politik, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i Helsingfors, og i lyset af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon, hvori det bestemmes, at Det Europæiske Råd i fremtiden skal træde sammen hvert forår for at drøfte beskæftigelse, økonomiske reformer og social samhørighed. På Det Europæiske Råds møde i Lissabon havde EU sat sig som nyt strategisk mål for det kommende årti at afløse USA som den mest dynamiske region i verden, at styrke konkurrenceevnen

og udnytte potentialet i en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre arbejdspladser ved at sikre overgangen til informations- og kommunikationssamfundet, bl.a. ved at skabe et gunstigt klima for oprettelse og udvikling af innovative virksomheder, navnlig SMV, ved at fremskynde strukturreformerne og ved at fuldføre det indre marked. Stats- og regeringschefernes officielt erklærede mål i Lissabon var at genskabe fuld beskæftigelse. Det Økonomiske og Sociale Udvalg vil nu se, om disse ord bliver omsat til handling.

1.3. Det Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder i denne sammenhæng den nye generelle procedure for udarbejdelse og formidling af de overordnede retningslinjer. Proceduren omfatter Kommissionen, Parlamentet, Rådet i dets forskellige sammensætninger (for første gang ikke kun Ecofin), Det Europæiske Råds forårssamling og forskellige høringer af arbejdsmarkedets parter. Dermed opstår der mulighed for en omfattende, gennemskelig, demokratisk og samordnet procedure i et slags rullende konsultationssystem, som Rådet (Ecofin) kan trække på, når det skal vedtage de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik i henhold til traktatens artikel 98 og 99.

1.4. De overordnede retningslinjer består af to hoveddele. Første del drejer sig om generelle økonomisk-politiske retningslinjer, mens anden del indeholder landespecifikke retningslinjer og henstillinger. Det Økonomiske og Sociale Udvalg kommer i denne udtalelse kun ind på de generelle retningslinjer og henstillinger, der gælder EU som helhed. Disse består igen af en mere generel analytisk-diagnostisk del (kapitel 1 (Indledning) og 2 (Hovedprioriteringer og økonomisk-politiske behov) og en del med økonomisk-politiske henstillinger.

ØSU vedtog i februar 2001 nye udtalelser, der har betydning i denne sammenhæng:

- en initiativudtalelse om det højaktuelle tema »Koordination af den økonomiske politik som følge af ØMU'en«,
- en initiativudtalelse om »Komparative undersøgelser af makroøkonomiske resultater« med henblik på at foreslå en ramme for makroøkonomisk benchmarking,
- en udtalelse (høring) om Kommissionens meddelelse om strukturindikatorer,
- en initiativudtalelse om »Midtvejsevalueringen af de tre processer, som underbygger den europæiske beskæftigelsesstrategi« (præsenteredes kort før topmødet i Stockholm i marts 2001).

Endvidere vedtog ØSU for nylig en udtalelse om temaet »Ny viden, nye arbejdspladser«⁽¹⁾ med det formål at yde et vigtigt bidrag til dette højt prioriterede mål for det franske formandskab og øve indflydelse på EU's arbejdsprogram på området.

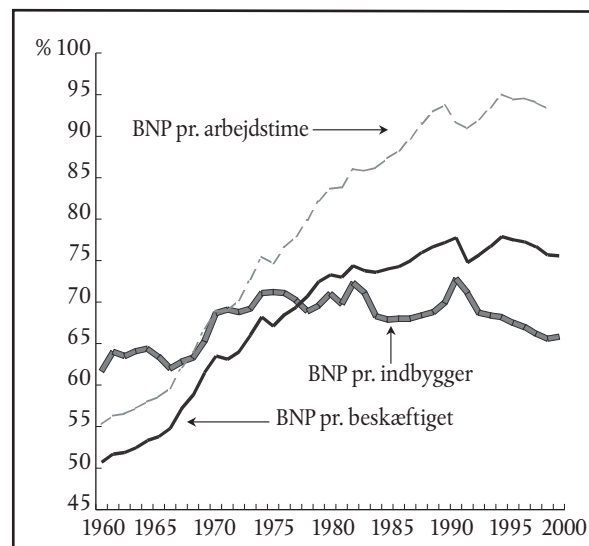
2. Vigtige prioriteringer og økonomisk-politiske krav

2.1. I et tilbageblik over 1990'erne drages der i de overordnede retningslinjer en sammenligning mellem den økonomiske udvikling i EU og i USA. Den økonomiske vækst i EU lå betydeligt under væksten i USA, den gennemsnitlige levestandard ligger efter ti år med relativ stagnation stadig 35 % under USA's, og dette skønt arbejdsproduktiviteten i de to regioner har nærmet sig hinanden i samme tidsrum (jf. graf 1). De overordnede retningslinjer nævner de stagnerende investeringer i EU som et af de svageste punkter. Til sammenligning har USA fordoblet realinvesteringerne i samme tidsrum.

(1) EFT C 14 af 16.1.2001.

Graf 1:

Tendenser i levestandard og arbejdsproduktivitet, EU-15 (KKS; USA = 100)

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

2.2. Siden forsommeren 1999 har EU ganske vist kunnet notere et solidt og bredt funderet økonomisk opsving, som på baggrund af stabile interne valutakurser siden indledningen af tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union i januar 1999, en ikke-inflationær årlig vækstrate på 3 % og fortsat prisstabilitet vil have en stigende indflydelse på beskæftigelsen. Et betydeligt fald i arbejdsløsheden anses generelt for muligt, forudsat at der er en effektiv forbindelse og samordning mellem en passende makroøkonomisk policy-mix og strukturreformer.

2.3. På baggrund heraf bifalder Det Økonomiske og Sociale Udvalg de fem vigtigste udfordringer, som er nævnt i retningslinjerne, og som EU vil tage op i de kommende år: genskabelse af fuld beskæftigelse, overgang til en videnbaseret økonomi, rettidig forberedelse på befolkningsældningen, forbedring af den sociale samhørighed i EU og videreførelse af reformprogrammet, som vil gøre det muligt for EU fremover at gøre sig endnu mere gældende i den globale økonomi. Ganske vist kunne det på det tidspunkt, Kommissionen forelagde de overordnede retningslinjer, ikke forudsiges, at energi- og råoliepriserne ville stige yderligere, men de centrale udfordringer gælder stadig og kan stadig imødekommes, selv om vækstprognoserne må revideres en anelse i nedadgående retning. Dette kræver en yderligere samordnet indsats fra alle aktører i den makroøkonomiske proces, men skulle principielt ikke ændre noget ved de grundlæggende strategier.

2.4. EU og dens medlemsstater opstiller klart kvantificerbare mål, der vil kunne tjene som målestok for kommende fremskridt: at opnå en vækst på mindst 3 % på mellemlang sigt, at øge beskæftigelsesfrekvensen fra 61 % i dag til 70 % inden 2010 og at øge beskæftigelsen for kvinder fra 51 %

til over 60 %. Kommissionen har udarbejdet scenarier for beskæftigelsesudviklingen indtil 2010 og bekræftet, at beskæftigelsesmålene er opnåelige under de i punkt 2.3 nævnte betingelser. Målsætningerne indebærer, at der stilles store udfordringer til de økonomiske reformer i medlemsstaterne.

De nuværende forskelle i beskæftigelsesfrekvens er betydelige og når helt op på næsten 50 % (Spanien sammenlignet med Danmark). Disse forskelle formodes at blive reduceret til halvdelen i løbet af ti år, samtidig med at beskæftigelsesfrekvensen også stiger i landene med den højeste frekvens.

Tabel 1: Beskæftigelse, befolkning i den erhvervsaktive alder og beskæftigelsesfrekvens indtil 2010

	Beskæftigelse 15-64 (1 000)				Befolkning i den erhvervsaktive alder (1 000)				Beskæftigelsesfrekvens 15-64			
	1991	1999	2005	2010	1991	1999	2005	2010	1991	1999	2005	2010
EU15	150 350	153 463	166 223	174 500	242 020	247 298	248 877	249 794	62,1	62,1	66,8	69,9
B	3 703	3 955	4 288	4 534	6 625	6 711	6 786	6 874	55,9	58,9	63,2	66,0
DK	2 583	2 692	2 796	2 842	3 461	3 521	3 559	3 564	74,6	76,5	78,6	79,7
D	36 702	35 742	37 540	38 721	54 090	55 148	54 505	54 312	67,9	64,8	68,9	71,3
EL98	3 523	3 835	4 239	4 527	6 638	6 922	6 894	6 881	53,1	55,4	61,5	65,8
E	12 482	13 658	15 954	17 316	25 359	26 104	26 129	25 977	49,2	52,3	61,1	66,7
F	21 968	22 661	24 849	26 359	36 304	37 507	38 567	39 223	60,5	60,4	64,4	67,2
IRL	1 100	1 559	1 832	2 033	2 152	2 494	2 699	2 789	51,1	62,5	67,9	72,9
I	21 146	20 292	22 443	23 616	39 088	38 634	37 721	37 275	54,1	52,5	59,5	63,4
L	161	175	195	212	266	285	300	312	60,7	61,6	65,0	67,9
NL	6 351	7 552	8 190	8 778	10 234	10 646	10 947	11 130	62,1	70,9	74,8	78,9
A	3 600	3 644	3 833	3 953	5 218	5 344	5 374	5 400	69,0	68,2	71,3	73,2
P	4 609	4 566	4 877	5 101	6 814	6 771	6 766	6 809	67,6	67,4	72,1	74,9
FIN	2 333	2 237	2 461	2 570	3 305	3 438	3 487	3 493	70,6	65,0	70,6	73,6
S	4 321	3 998	4 280	4 388	5 434	5 665	5 839	5 876	79,5	70,6	73,3	74,7
UK	25 768	26 898	28 448	29 549	37 033	38 106	39 305	39 880	69,6	70,6	72,4	74,1

Kilde: Kommissionen, Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Beskæftigelse i Europa 2000.

2.4.1. Den opmuntrende prognose om en BNP-stigning på over 3 % for EU som helhed inden for de næste to år vil udgøre et nødvendigt grundlag for og give startskuddet til et bæredygtigt opsving og fortsat øget vækst. Dermed vil man omsider også i Europa blive opmærksom på et forhold, der næsten har været glemt, nemlig at bæredygtig økonomisk vækst er en væsentlig forudsætning for fuld beskæftigelse.

Dette gælder navnlig store økonomiske områder som Den Økonomiske og Monetære Union.

2.4.2. Et yderligere aspekt, som tidligere har været overset, er investeringskvoten, som med 19 % af BNP stadig ligger betydeligt under den gennemsnitlige investeringskvote på 24 %, der herskede i begyndelsen af 1970'erne, hvor der var

fuld beskæftigelse i Europa. Det er et højt investeringsniveau, der skal skabe den fremtidige vækst. Et stort indre marked skal først og fremmest kunne skabe velstand indefra og bør ikke være afhængig af eksportindtægter fra tredjelande. Sammen med de private investeringer skal de offentlige investeringer yde et væsentligt bidrag til at øge investeringskvoten. De offentlige investeringer var ifølge en kommissionsrapport fra 1998 faldet betydeligt og havde været skyld i et underskud i den økonomiske vækst på mellem en halv og en hel procent. De beslutninger, Det Europæiske Råd i Lissabon traf om fremme af innovation, forskning og udvikling med henblik på overgangen til den videnbaserede økonomi, viser derfor vejen frem. Endvidere vil øgede investeringer i den fysiske infrastruktur stadig være af stor betydning.

2.4.3. Den drivende kraft bag øget produktivitet, vækst og beskæftigelse vil være omdannelsen af det europæiske samfund til et videnbaseret samfund. Øgede investeringer i menneskelige ressourcer og informations- og kommunikationsinfrastrukturer skal ledsages af en yderligere liberalisering og fleksibilisering af vare- og tjenestemarkederne. Uddannelses- og erhvervsbeskrivelserne må tilpasses bedre for fuldt ud at udnytte potentialet i den videnbaserede økonomi. Det samme gælder innovative strategier inden for livslang uddannelse og den dermed forbundne vekselvirkning mellem erhvervsliv og videreuddannelse.

2.4.4. Forskydningen i alderspyramiden i EU-landene vil fremover føre til problemer med pensionssystemerne. Disse problemer kan løses ved at sænke den aktuelle arbejdsløshed, ved at indføre en effektivt styret indvandrerpolitik for EU-området, ved at øge kvindernes erhvervsfrekvens og ved at få flere ældre i den erhvervsaktive alder i arbejde. Herved kan det undgås, at pensionsordningsproblemerne læsses over på de offentlige finanser. Det Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder derfor i høj grad den styrkede koordinering mellem medlemsstaterne om den fremtidige sociale sikring, som Det Europæiske Råd opfordrede til i Lissabon.

2.5. Fuldførelsen af det indre marked, dvs. integrerede vare-, tjeneste- og kapitalmarkeder i hele EU, er nødvendig for at opnå de ønskede økonomiske resultater. I de forløbne år har Det Økonomiske og Sociale Udvalg via sit »Observatorium for Det Indre Marked«, hvis arbejde i høj grad har været præget af praktisk erfaring, bidraget til at komme betydeligt nærmere fuldførelsen af det indre marked. I lyset af globaliseringen af verdensøkonomien kan EU imidlertid ikke længere isolere sig. Det fælles indre marked vil blive suppleret med EU's fælles udenrigspolitik på det økonomiske område, hvis mål er

en åben verdensøkonomi med et regelbaseret og retfærdigt handels- og investeringssystem under WTO.

3. Økonomisk-politiske henstillinger

3.1. Den Europæiske Unions nye strategiske mål for det kommende årti, som blev præsenteret af Det Europæiske Råd i Lissabon, skal omsættes til praktisk politik i EU og i medlemsstaterne. Dette er hovedformålet med de økonomisk-politiske henstillinger. Stats- og regeringscheferne havde i Lissabon erklæret, at »EU skal blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed«⁽¹⁾. Målt i forhold til dette ambitiøse mål opfylder henstillingerne i de overordnede retningslinjer ikke Det Økonomiske og Sociale Udvalgs forventninger. Det er derfor ikke altid let at se, hvordan en gentagelse af tidligere års henstillinger kan forenes med en ny EU-strategi. Retningslinjerne røber heller ikke noget om, hvordan der varigt og ud over 2001 kan genskabes et højt investeringsniveau. Private investeringer nævnes slet ikke. Hvad angår offentlige investeringer, skelnes der i retningslinjernes henstillinger ikke mellem det generelle behov for at konsolidere de offentlige finanser og nødvendigheden af at øge investeringssudgifterne. Endvidere undervurderes pengepolitikens rolle i en bæredygtig og stabilitetsorienteret vækst, hvilket fører til endnu en diskrepans mellem det nye strategiske mål og de økonomisk-politiske henstillinger.

3.2. På baggrund af den bekymring for euroens kurs og eksterne værdi, der hersker i øjeblikket, fremsætter Det Økonomiske og Sociale Udvalg følgende bemærkninger. Basistallene for den økonomiske udvikling i EU er stabile, og der er lagt en målrettet økonomisk kurs, der bygger på varig vækst. På trods af denne høje stabilitet er den fælles europæiske valuta klart undervurderet. Et blik på forholdet mellem de europæiske valutaer inden Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, hvor de endnu var uafhængige, og den amerikanske dollar viser endvidere, at det ikke først og fremmest drejede sig om en svag euro, men snarere om et udpræget stærk dollar. Dette skyldes de betydelige vækst- og renteforskelle mellem USA og EU, der herskede indtil 2. kvartal af 2000. Det må forlanges af Den Europæiske Centralbank, at den ud over at forfølge stabilitetsmålet også bidrager til EU's økonomiske vækst. ØSU mener, at den fælles valutas troværdighed fremover vil afhænge endnu mere af EU's evne til at tale med én stemme i valutaspørgsmål.

⁽¹⁾ Formandskabets konklusioner, Det Europæiske Råd i Lissabon, den 23.-24. marts 2000, pkt. 5.

3.3. Det Økonomiske og Sociale Udvalg er enig med Kommissionen og Rådet i, at det nuværende opsving kan føre til et bæredygtigt, højere og ikke-inflationært vækspotentiale for den europæiske økonomi. Dette kræver en pengepolitik, der i overensstemmelse med traktatens artikel 105 tager udgangspunkt i prisstabilitet og vækst. Fortsættelsen af den nuværende budgetkonsolideringspolitik vil på kort og mellem-lang sigt bidrage til en yderligere forbedring i udbud og efterspørgsel, hvis nedbringelsen af budgetunderskuddene og den offentlige gæld ledsages af bestræbelser på at forbedre udgiftskvaliteten ved at investere i fremtiden. Balance på budgettet opnås hurtigst og mest smertefrit ved hjælp af høj vækst og beskæftigelse. Balance på budgettet er ikke under alle omstændigheder og under alle økonomiske betingelser et mål i sig selv. I de overordnede retningslinjer anerkendes det, at arbejdsmarkedsparterne har vist lønpolitisk ansvarlighed. ØSU forventer også i fremtiden en lønpolitik, som er forenelig med prisstabilitet, og som er orienteret mod øget produktivitet. Der forventes ikke foreløbig nogen sekundære virkninger af den nuværende energipriskrise.

3.4. Budgetpolitikken må sikre, at de konsolideringsmål, der er fastlagt i medlemsstaternes ajourførte stabilitetsprogrammer, konsekvent overholdes. I den forbindelse skal de offentlige udgifter i højere grad gå til investering i infrastruktur og uddannelse. Enhver ny arbejdsplads, der herved opstår, aflaster det sociale sikkerhedssystem. Hvad angår kvaliteten af investeringerne, må det sikres, at de rettes mod de krav, der opstår i forbindelse med overgangen til en videnbaseret økonomi, uden at samfundets »digital divide« fører til en skarp social opsplitning.

3.5. For at øge de offentlige finansers kvalitet og bæredygtighed mener Det Økonomiske og Sociale Udvalg, at medlems-

staternes budgetter også på indtægtssiden ville blive forbedret ved en mere effektiv skatteopkrævning. ØSU har i tidligere udtalelser gentagne gange opfordret til et bedre skattepolitisk samarbejde i EU og bifaldet de første forsøg på at bekæmpe skadelig skattemæssig konkurrence mellem medlemsstaterne. I lighed med den fortsatte fjernelse af skattemæssige hindringer for det indre markeds funktion er der her behov for yderligere, klare fremskridt.

3.6. For at opnå en stabilitets- og principielt beskæftigelsesfremmende virkning må lønudviklingen tage udgangspunkt i øget produktivitet. Samtidig må den ikke behandles som afhængig af eller underordnet den makroøkonomiske politik to andre hovedområder (penge- og finanspolitikken). Den europæiske centralbank og budgetpolitikken skal inden for rammerne af den nye vækstorienterede policy-mix støtte en stabilitets- og beskæftigelsesfremmende lønpolitik. I den seneste tid har der imidlertid i stigende grad været tegn på, at pengepolitikken vil forebygge en eventuel inflatorisk effekt af arbejdsmarkedssituationen ved at tvinge overenskomstparterne til streng disciplin, selv om der ikke er grund til at antage, at der i en overskuelig fremtid vil opstå inflatoriske flaskehalse på arbejdsmarkedets udbudsside. EU's fælles beskæftigelsesstrategi har via de beskæftigelsespolitiske retningslinjer (Luxembourg-processen) i høj grad bidraget hertil. I de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer fremhæves reallønsudviklingens betydning for en stærk vækst i beskæftigelsen. Dette er i princippet korrekt, men svarer langt fra til realiteterne, da overenskomstparterne i deres lønforhandlinger kun kan øve indflydelse på nominallønsudviklingen. En undersøgelse af de reale enhedslønskostninger i Den Europæiske Union viser imidlertid også, at den relative arbejdskraftomkostning er faldet støt i det sidste årti og dermed i princippet ikke udgør nogen hindring for øget beskæftigelse.

Tabel 2: Udviklingen i arbejdsproduktiviteten

	1961-1973	1974-1985	1986-1990	1991-1995	1996-2002
EU-15	4,4	2,0	1,8	1,9	1,4
Euro-området	4,8	2,2	1,9	1,8	1,3
USA	2,3	0,9	1,0	1,3	2,4
JAP	7,9	2,7	3,6	0,7	1,3

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Table 3: Sammenligning af reale enhedslønoms-kostninger

	D	E	F	I	UK	EU-15	EUR-11	US	JP
GNS.61.-70	0,4	0,4	0,0	-0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	-1,2
GNS.71.-80	0,4	0,4	0,7	0,4	0,1	0,3	0,4	-0,1	1,2
GNS.81.-90	-0,9	-1,4	-1,0	-0,6	0,0	-0,9	-1,1	-0,2	-1,0
1991	-0,6	0,9	0,3	0,5	0,6	0,2	0,4	0,3	0,1
1992	1,3	1,0	-0,1	-0,2	-0,7	0,3	0,6	-0,4	-0,4
1993	0,2	0,5	-0,2	-1,5	-2,3	-0,7	-0,3	-0,2	0,2
1994	-2,0	-3,8	-2,2	-3,5	-0,7	-2,3	-2,6	-1,1	1,1
1995	0,0	-2,6	-0,3	-3,6	-1,1	-1,4	-1,4	-0,6	0,6
1996	-0,4	-0,6	-0,1	0,0	-1,1	-0,5	-0,5	-1,1	-1,9
1997	-1,6	-0,5	-1,1	0,2	0,0	-0,9	-1,1	-0,1	0,4
1998	-1,4	0,3	-0,5	-4,7	1,2	-0,9	-1,5	1,0	1,8
1999	-0,3	-1,1	0,2	0,0	0,8	0,1	-0,1	0,4	-1,0
2000	-1,1	-0,8	-0,8	-1,1	-0,1	-0,7	-0,9	-0,1	-2,0
2001	-1,5	-0,6	-0,8	-1,0	0,1	-0,8	-1,1	0,7	-1,5

i % pr. år., defineret som nominal enhedslønoms-kostning minus GNP-prisdeflator;

Kilde: Eurostat og GD ECFIN (Den Europæiske Økonomi, Supplement A, Nr. 10/11-2000)

3.7. Det Økonomiske og Sociale Udvalg støtter kraftigt retningslinjernes henstillinger vedrørende udviklingen af en videnbaseret økonomi. Navnlig Cardiff-processen har understreget behovet for yderligere reformer af EU's vare-, tjeneste- og kapitalmarkeder. ØSU har flere gange tidligere udtalt sig herom. Af særlig relevans på europæisk plan er bestræbelserne på at styrke samarbejdet i hele EU om forskning og udvikling af et europæisk forsknings- og innovationsrum. ØSU hilser derfor også med tilfredshed den tidsplan, som Det Europæiske Råd vedtog i Lissabon, og går helhjertet ind for den overvågningsprocedure for den integrerede strukturrapport, der skal anvendes for første gang i foråret 2001. Overgangen til en videnbaseret økonomi afhænger ikke kun af fremskridt inden for vare- og kapitalmarkederne, men også i betydelig grad af de personer, der planlægger og organiserer en sådan overgang. Inden for rammerne af livslang uddannelse må opmærksomheden derfor i stigende grad rettes mod erhvervelse af de færdigheder, der kræves i et informations-samfund. Også her opstiller henstillingerne både kvantitative og kvalitative mål, der kan tjene til fastlæggelse af fremtidige benchmarkingprocesser. I forbindelse med udviklingen af den menneskelige kapital må det absolut undgås, at en del af den europæiske befolkning hægtes af under overgangen til en videnbaseret økonomi, og der derved opstår sociale spændinger. Hvad angår mindre kvalificerede arbejdstagere, må der her gøres en særlig indsats.

3.8. I henstillingerne vedrørende effektive produktmarkeder (vare- og tjenestemarkeder) fremhæves især den i forhold til USA svagt udviklede tjenestesektor, hvor der hidtil ikke er sket tilstrækkelige fremskridt. Det Økonomiske og Sociale Udvalg imødeser med interesse den foreslåede strategi til fjernelse af hindringer på tjenesteydelsesområdet. I øvrigt tilslutter ØSU sig generelt henstillingerne og henviser til tidligere udtalelser og tiltag, herunder navnlig det arbejde, der er udført af Observatoriet for Det Indre Marked.

3.9. Et indre marked med femten uafhængige kapitalmarkeder, som hver især er underlagt forskellige nationale bestemmelser, forekommer i lyset af fortsatte fremskridt på varemarkederne næsten allerede at være en anakronisme. Det Økonomiske og Sociale Udvalg hilser derfor med tilfredshed det krav, som Det Europæiske Råd i Lissabon har fremsat om, at aktionsplanerne for integration af finansmarkederne skal være gennemført fuldstændig inden 2005. Hermed suppleres den allerede igangværende omsætning af aktionsplanerne for finansielle tjenesteydelser og risikokapital. I forbindelse med markedsintegrationen af pensionsfonde, må der fastlægges klare regler om gennemsigtighed, beskyttelse af investorer og forbrugere og en solid retlig ramme for institutionelle investorer aktiviteter. Hvad angår grænseoverskridende betalinger har ØSU flere gange opfordret til procedurer, der medfører færre

omkostninger for forbrugerne. Inden for virksomhedslovgivning og regnskabsvæsen er der behov for en betydelig indsats for at få oprettet ensartede og sammenlignelige driftsregnskabsregler. Dette vil også fremskynde integrationen af aktiemarkederne. I den forbindelse er der behov for et styrket samarbejde mellem kapitalmarkedernes regulerings- og tilsynsmyndigheder.

3.10. ØSU hilser med stor tilfredshed, at de overordnede retningslinjer kommer ind på nødvendigheden af en mere bæredygtig udvikling i Den Europæiske Union. EU må sikre overgangen til en ny model for bæredygtig udvikling, som integrerer økologiske, økonomiske og sociale krav i et fælles koncept. Amsterdam-traktaten har styrket retsgrundlaget for at tage hensyn til modellen for en bæredygtig udvikling i EU⁽¹⁾. Retningslinjernes henstillinger tager udgangspunkt i disse bestemmelser og fremhæver med rette behovet for videreudvikling af alternative energiformer og nødvendigheden af at sikre, at økonomisk vækst ikke er forbundet med miljøbelastende forbrug af ressourcer. I den forbindelse bør der ud over henstillingerne i de overordnede retningslinjer lægges særlig vægt på overholdelse af Kyoto-aftalen, som EU har undertegnet. Det Økonomiske og Sociale Udvalg beklager derfor dybt udsættelsen af klimakonferencen i Haag og opfordrer regeringerne til hurtigt at genoptage forhandlingerne. Generelt må der gøres en større indsats i fremtiden for at fremme EU's strategi for en bæredygtig udvikling. Fra EU's synsvinkel kræver den aktuelle debat om skatte- og afgiftslettelser på energiområdet og det tiltagende »støttekapløb« i mange

(¹) I de overordnede mål i EF-traktatens artikel 2 fastlægges der nu ikke kun bestemmelser om en »harmonisk, afbalanceret og bæredygtig udvikling af den økonomiske virksomhed« men også »et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten«. Artikel 6 foreskriver, at »miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktioner, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling.«

medlemsstater et direktiv om harmonisering af energibeskatningen som foreslået af kommissær Mario Monti i 1997.

3.11. Retningslinjernes henstillinger om styrkelse af arbejdsmarkederne tager udgangspunkt i den europæiske strategi for fuld beskæftigelse, der blev forelagt af Det Europæiske Råd i Lissabon. Flere og bedre arbejdspladser kombineret med større social samhørighed opnås bedst ved at anvende den makroøkonomiske policy-mix, der er omtalt ovenfor. Det Økonomiske og Sociale Udvalg mener, at der er en gensidig afhængighed mellem — på den ene side — strukturreformer, investeringer i menneskelige ressourcer, bekæmpelse af social udstødelse, en effektivt styret europæisk indvandrerpolitik kombineret med integrationsforanstaltninger, som giver indvandrerne lige muligheder på arbejdspladsen, og modernisering af den europæiske samfundsmodel og — på den anden side — en bæredygtig og styrket økonomisk vækst. På et tidspunkt, hvor den samlede arbejdsløshed er uacceptabelt høj, er der betragtelige regionale og sektorielle forskelle i arbejdsløsheden inden for EU. Den fokus, der er sat på Luxembourg-processens beskæftigelsesmæssige retningslinjer for styrkelse af arbejdsmarkedet, har vist sig at være rigtig og støttes kraftigt af ØSU. Dette gælder navnlig bekæmpelse af langtidsledigheden, forhøjelse af erhvervsfrekvensen for kvinder og ældre i den erhvervsaktive alder, bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, overgangen fra passive foranstaltninger til en aktiv arbejdsmarkedspolitik, tilpasningen af skatte- og dagpengesystemerne med henblik på større deltagelse i et aktivt arbejdsliv, fremme af iværksætterånden og af små og mellemstore virksomheder, mobilitet, modernisering af arbejdstilrettelæggelsen i samarbejde med arbejdsmarkedets parter (retningslinje 14 i forslaget til retningslinjer for beskæftigelsespolitikken 2001) og lige muligheder for kvinder og mænd. Det Økonomiske og Sociale Udvalg mener i øvrigt, at Det Europæiske Råds årlige forårssamling om beskæftigelsesproblemer vil fremme en bedre samordning af de tre parallelle beskæftigelsesprocesser (Luxembourg, Cardiff og Köln).

Bruxelles, den 1. marts 2001.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg